

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра овочівництва і закритого ґрунту

ЗАТВЕРДЖЕНО
Агробіологічний факультет

«10» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АГРОБІЗНЕС І МАРКЕТИНГ В ПЛОДООВОЧІВНИЦТВІ»

Галузь знань **20 «Аграрні науки та продовольство»**

Спеціальність **201 «Агрономія»**

Освітня професійна
програма **Агрономія**

Факультет **Агробіологічний**

Розробники: **Бобось Ірина Макарівна, доцент, к.с.-г. н., доцент;**
Комар Олександр Олександрович, доцент, к.с.-г. н.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна присвячена комерційній діяльності та маркетинговій стратегії на плодоовочевому ринку і складається з двох модулів. У першому модулі розглядаються теоретичні та практичні аспекти комерційної діяльності на плодоовочевому ринку. Вивчаються методичні та практичні питання маркетингового забезпечення комерційної діяльності суб'єктів ринку плодоовочевої продукції. Комерційна діяльність у плодоовочевому секторі передбачає виконання цілого ланцюга операцій, таких як обґрунтування необхідності ресурсів для виробництва кожного виду продукції, вибір каналу збуту, споживачів та встановлення між ними господарських зв'язків, контроль виконання договірних обов'язків, організація продажу плодоовочевої продукції та її стимулювання. У другому модулі розглядається комерційна стратегія для суб'єктів господарювання для підвищення рівня ефективності виробництва продукції та конкурентоспроможності підприємства на ринку.

На практичних заняттях магістри знайомляться з розробкою бізнес-плану як специфічного планового документу, в якому відображено організаційно-фінансові доходи для забезпечення виробництва окремих видів товарів, робіт, послуг. Аналізується виробництво основних та нових плодоовочевих видів за SWOT-аналізом як основою формування маркетингових стратегій.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	201 «Агрономія»
Освітньо-професійна програма	Агрономія
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти	
	Денна форма здобуття вищої освіти
Курс	4
Семестр	8
Лекційні заняття	30 год.
Лабораторні заняття	30 год.
Самостійна робота	90 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: озброїти майбутнього фахівця сучасними теоретичними знаннями і практичними навичками з питань агробізнесу і маркетингу в плодоовочівництві.

Набуття компетентностей:

- **інтегральна компетентність (ІК):** здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
- **загальні компетентності (ЗК):** ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **спеціальні (фахові) компетентності (СК):** СК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин; СК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач; СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.
- **Програмні результати навчання (ПРН):** ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; ПРН 15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	тижні	усього	у тому числі			
			лекції	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1.						
Теоретичні основи комерційної діяльності на плодоовочевому ринку						
Тема 1. Теоретичні та практичні аспекти комерційної діяльності на плодоовочевому ринку	1-2	20	4	4	0	12

Тема 2. Маркетинг плодовоовочевої продукції	3-4	20	4	4	0	12
Тема 3. Механізм розвитку спеціалізації та концентрації виробництва плодовоовочевої продукції	5-6	20	4	4	0	12
Тема 4. Ризики в плодовоовочівництві та шляхи зменшення їхніх наслідків	7-8	20	4	4	0	12
Тема 5. Програмування і прогнозування врожаю плодовоовочевих культур	9-10	20	4	4	0	12
Разом за модулем 1	10	100	20	20	0	60
Модуль 2. Сучасний стан розвитку ринку плодовоовочевої продукції						
Тема 6. Сучасний стан розвитку ринку плодовоовочевої продукції	11-12	16	4	2	0	10
Тема 7. Маркетингові дослідження споживачів плодовоовочевої продукції	13	18	4	4	0	10
Тема 8. Маркетингова стратегія для суб'єктів господарювання	14-15	16	2	4	0	10
Разом за модулем 2	5	50	10	10	0	30
Усього годин	15	150	30	30	0	90

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні та практичні аспекти комерційної діяльності на плодовоовочевому ринку	4
2	Маркетинг плодовоовочевої продукції	4
3	Механізм розвитку спеціалізації та концентрації виробництва плодовоовочевої продукції	4
4	Ризики в плодовоовочівництві та шляхи зменшення їхніх наслідків	4
5	Програмування і прогнозування врожаю плодовоовочевих культур	4
6	Сучасний стан розвитку ринку плодовоовочевої продукції	4
7	Маркетингові дослідження споживачів плодовоовочевої продукції	4
8	Маркетингова стратегія для суб'єктів господарювання	2

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення маркетингової стратегії плодоовочевого підприємства	4
2	Розробка бізнес-плану вирощування плодових та овочевих культур	4
3	SWOT-аналіз вирощування плодових, овочевих культур і винограду	4
4	Визначення інноваційних розробок вирощування плодоовочевої продукції	4
5	Визначення ризиків на рівні господарства за вирощування плодоовочевої продукції	4
6	Визначення кон'юнктури плодоовочевого ринку	2
7	Визначення попиту і пропозиції на ринку	4
8	Характеристика методів стимулювання збуту плодоовочевої продукції на споживчому ринку	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Маркетингові дослідження напрямів споживання плодоовочевої продукції	12
2	SWOT-аналіз вирощування малопоширених овочевих і плодових культур	12
3	Визначення інноваційних розробок вирощування овочевих культур	12
4	Визначення інноваційних розробок вирощування плодових і ягідних культур	12
5	Визначення інноваційних розробок вирощування винограду	12
6	Визначення інфраструктури ринку плодоовочевої продукції	10
7	Дослідження кон'юнктури міжнародного ринку плодоовочевої продукції	10
8	Формування ціни на плодоовочеву продукцію	10

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування – написання модульних робіт;
- співбесіда;
- захист розрахункових та практичних робіт;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (практичні заняття);

- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату, підготовка презентацій);
- метод проблемного навчання;
- метод практично-орієнтованого навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи;
- метод змішаного навчання.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи комерційної діяльності на плодоовочевому ринку		
Л.р. 1. Визначення маркетингової стратегії плодоовочевого підприємства	ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; ПРН 15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.	15
Л.р. 2. Розробка бізнес-плану вирощування плодових та овочевих культур		15
Л.р. 3. SWOT-аналіз вирощування плодових, овочевих культур і винограду		25
Л.р. 4. Визначення інноваційних розробок вирощування плодоовочевої продукції		15
Модульна контрольна робота 1		30
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Сучасний стан розвитку ринку плодоовочевої продукції		
Л.р. 5. Визначення ризиків на рівні господарства за вирощування плодоовочевої продукції	ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; ПРН 15. Планувати економічно вигідне виробництво	14
Л.р. 6. Визначення кон'юнктури		14

плодоовочевого ринку	сільськогосподарської продукції.	
Л.р. 7. Визначення попиту і пропозиції на ринку		14
Л.р. 8. Характеристика методів стимулювання збуту плодоовочевої продукції на споживчому ринку		14
Самостійна робота 1. Дослідження кон'юктури міжнародного ринку плодоовочевої продукції		14
Модульна контрольна робота 1		30
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Разом за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Лабораторні й самостійні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Підготовлені презентації, реферати повинні відображати зміст теми, містити структурований, графічний(табличний) матеріал, мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1997>)
2. Бобось І.М., Комар О.О. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Агробізнес і маркетинг у плодоовочівництві» для підготовки студентів зі спеціальністю 201 «Агрономія». – К.: Компрінт, 2023. 111 с.
3. Балан О.Д., Гуцул Т.А. Економіка і підприємництво: практикум. Київ: Компрінт, 2022. 150 с.
4. Економіка і підприємництво, менеджмент: підручник. В.А. Ткачук та ін. Київ: Компрінт, 2020. 480 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Маркетингове дослідження ринку плодоовочевої продукції в Україні: монографія / Р.В. Логоша, К.В. Мазур, В.Ю. Кричковський. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2021. 340 с.
2. Удосконалення науково обґрунтованої структури посівних площ за регіонами на основі ефективних рішень в овочівництві: [моногр.] / О.М. Могильна, О.В. Куц, В.П. Рудь, Л.А. Терьохіна та ін. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 248 с.

Інформаційні ресурси:

5. Agravery. Овочі [Електронний ресурс] режим доступу: <https://agravery.com/uk/posts/section/show/vegetables>
6. Аграрний сектор України. Овочеві [Електронний ресурс] режим доступу: <http://agroua.net/plant/catalog/cg-8/>
7. Інститут овочівництва і баштанництва НААН [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ovoch.com/index.html>
8. Каталог стандартів на с/г продукцію [Електронний ресурс] режим доступу: <http://csm.kiev.ua/nd/nd.php?z=%D1%81%D1%83%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8F&st=0&b=1>
9. Публікація документів Державної Служби Статистики України [Електронний ресурс] режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm
10. Сільське господарство - статистична інформація (урожайність, посівна площа, валовий збір та ін.) [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>